

Med fokus på september och Shemitah

I dessa dagar lämnar vi sommaren bakom oss och träder in i höstmånaderna. Hösten är inom den judisk/kristna traditionen en viktig tid och då främst med fokus på Hösthögtiderna, de tre sista av de sju judiska högtiderna (Basunhögtiden, Försoningsdagen och Lövhögtiden). Hösthögtiderna är en förebild på Jesu återkomst, tidens slut och tusenårsriket.

Hösten har i modern tid även visat sig skapa turbulens inom den globala ekonomin och de flesta minns nog 2008-års finanskris vilken eskalerade i samband med ingången av det judiska nyåret den 29 september 2008 och skapade en ekonomisk oreda som till stora delar satt sina spår ända fram till dags dato.

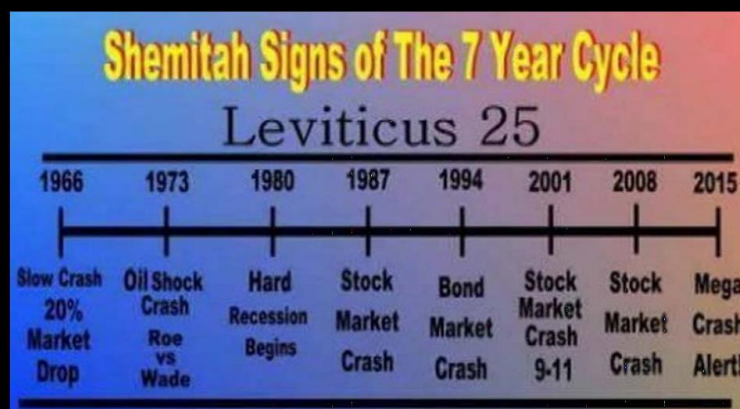
Årets höst och då speciellt september är särskilt intressant ur flera synpunkter. Den 11 september i år är det på dagen 30 år sedan George H.W. Bush höll sitt berömda tal inför Kongressen om en ny världsordning inkluderande *fred och trygghet* (1Tess 5:3). Talet hölls mellan detta års judiska Basunhögtid och Försoningsdag. Bush:s tal om *en ny världsordning* genomsyrade stora delar av hans tid på presidentposten och brukades som ett mantra vid ett flertal tillfällen.

Årets 11 september är samtidigt 20-årsdagen av 9/11-händelserna kring World Trade Center och Pentagonhöghuset 2001. Händelser som skedde veckan innan starten för detta års Hösthögtider och som idag fortsatt gör påtagliga avtryck och under 20 års tid påverkat utveckling i bland annat Afghanistan.

Den 17 september 2001 öppnar den amerikanska börsen efter att varit stängd en vecka på grund av 9/11. Denna dag var Elul 29, den sista dagen på året i den judiska kalendern. Samtidigt som det judiska nyåret inträder faller amerikanska börsens Dow Jones-index drygt 7 procent, ett av de större fallen i den amerikanska börshistorien.

År 2008 sätts Hösthögtiderna åter i fokus i samband med ekonomiska skakningar. Samma timme som det judiska nyåret inträder den 29 september (Elul 29) faller den amerikanska börsens Dow Jones-index 777 punkter motsvarande 7 procent. Fallet blir den egentliga inledningen till den sedermera förödande Finanskrisen.

De beskrivna förloppen 2001 och 2008 var i den judiska kalendern liktydigt med slutet på ett Sabbatsår eller Shemitah, vilket är det avslutande sjunde året på varje judisk sjuårscykel. Mönstret med ekonomisk nedgång och en påtaglig turbulens på de finansiella marknaderna har också varit framträdande under en lång rad av sjuårscykler vilka då skett just i samband med de judiska sabbats-åren. (se illustration)

År 2015 var således avslutningen på nästa sjuårscykel vilket av många då förväntades skapa nya ekonomiska skakningar, något som dock till stora delar uteblev. Viktiga profetiska signaler inträffade dock under Hösthögtiderna 2015.

Den sista av de fyra totala månförmörkelsen i 2014-15 års Högtidstetrad inföll under Lövhdyddhögtiden detta år. Under FN-toppmötet i New York den 25-27 september 2015 hölls inledningstalet av påve Franciskus. Hela talet var en tydlig appell till världens nationer att ställa sig bakom innehåll i Agenda 2030. Vatikanen ändrar därmed helt färdriktning med sikte på ett nytt fokus att etablera sig som en global politisk och interreligiös maktfaktor, bort från Bibelns Gud och mot en ny och antikristlig världsordning. Observera att talet ägde rum endast timmar innan den avslutande förmörkelsen i 2014-15 års Högtidstetrad.

Vid solnedgången den 6 september innevarande år inleds ett nytt judiskt år och då även ett shemitahår/sabbatsår. Med det inom flera områden rådande skakiga globala tillståndet kan vi sannolikt förvänta oss ett mycket turbulent sabbatsår.

På det ekonomiska området råder ett minst sagt svårhanterligt läge. Sedan pandemistarten har de globala centralbankerna för att motverka en ekonomisk krasch, varje timma köpt obligationer för motsvarande 834 miljoner US-dollar. Köpen har framtvingat en markant hastighetsökning av de digitala sedelpressarna och bankernas balansräkningar har kraftigt skjutit i höjden.

Till detta skall adderas att den amerikanska regeringen under 2021 spenderat 875 miljoner US-dollar varje timme, en åtgärd som ytterligare spår på ett redan kraftigt budgetunderskott.

Svårast att bemästra är sannolikt ett globalt och snabbt eskalerande inflations-tryck som i ett värsta scenario snabbt kan krascha hela världsekonomin. En eskalerande inflation får som effekt stigande räntor, något som ingen gren av den internationella ekonomin nu klarar att hantera.

Mer än 18 månader in i pandemin förvärras avbrotten i de globala leveranskedjorna vilket leder till brist på konsumentprodukter och gör det dyrare för företag att frakta varor – en grund för eskalerande inflation.

Baltic Dry Index ger ett riktmärke för kostnaderna att flytta de viktigaste råvarorna till sjöss. Sedan pandemistarten har indexet haft en exponentiell utveckling och stigit cirka 750 procent på 18 månader. (se graf)

En redan hårt pressad global ekonomi drabbas nu även av allvarliga störningar i livsmedelsförsörjningen. Sydamerika bevittnar förnärvarande en torka som är en av de värsta man någonsin upplevt. Jordbruksproduktionen har blivit helt förstörd i bland annat Brasilien och Argentina. Samtidigt signalerar amerikanska jordbruksdepartementet att över 60 procent av vårvetet är i dåligt eller mycket dåligt skick. Rapporter även från övriga världen varslar om dåliga skördar och att vi kan stå inför en växande global livsmedelskris.

Vi skall inte bli förvånade om Shemithåret 5782 (6 september 2021 till 25 september 2022) kommer att bli ett crescendo av turbulens inom flera områden, inte minst på det ekonomiska planet. Kom ihåg en grundläggande sanning – oavsett hur mycket pengar centralbankerna skriver ut så besitter man inte förmågan att med sedelpressarna skapa viktiga komponenter och livsviktiga fönödenheter.

/Rune

